

การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนเพื่อการพัฒนาระเบียบชุมชนในเขตพื้นที่แขวงนครพิงค์
จังหวัดเชียงใหม่

STRENGTHENING COMMUNITY'S IMMUNITY THROUGH PEOPLE'S
PARTICIPATION TO DEVELOP THE COMMUNITY REGULATION IN
NAKORNPING SUB-DISTRICT; CHIANG MAI PROVINCE

พะเยา นุเสน^{1*}

Phayao Nusen^{1*}

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300¹
Chiang Mai Rajabhat University, 202 Chang Puak Road, Chang Puak Sub-district, Mueang District,
Chiang Mai Province 50300¹

*Corresponding author E-mail: phayao_nu@g.cmru.ac.th

(Received: May 30, 2017; Revised: Dec 16, 2019; Accepted: Dec 16, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมของชุมชน และ 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อกระบวนการการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน การสร้างระเบียบชุมชน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณในการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในชุมชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 535 คน โดยใช้สูตรการหาค่าจำนวน กลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอาสาสมัคร และเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมของชุมชน พบว่า ชุมชน มีการสร้างข้อตกลง กลไกในการควบคุม และจัดระเบียบชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นส่วนช่วย ในการรักษาวัฒนธรรมของชุมชน และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในกระบวนการการมีส่วนร่วม ของคนในชุมชนในการสร้างระเบียบชุมชนอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กระบวนการมีส่วนร่วม, ชุมชน, ระเบียบชุมชน

¹ อาจารย์ ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ABSTRACT

The objectives of this quantitative research were to 1) study the social factors that supported the preservation of the community's culture and 2) study the community's satisfaction towards community participation in establishing community regulations. The data were collected by having 535 community members, who were over 18 years of age, do a questionnaire. In selecting the participants, the researcher used Taro Yamane's sample size formula and volunteer sampling technique. The data were collected and analyzed in terms of mean, percentage and standard deviation.

The research results revealed that the social factor that helped preserve the community's culture was the community's informal regulation which controlled, managed and helped maintain the community's culture. The samplings rated the process of community participation in establishing the community regulation excellent in every topic.

KEYWORDS: Community Participation, Community, Community Regulation

บทนำ

ในปัจจุบันค่านิยมต่างๆ และความต้องการมีชีวิตที่อยู่ดีกินดีทำให้คนเกิดการแข่งขันกันมากขึ้นในการทำงานหาเงิน ส่งผลให้คนที่อยู่ในท้องถิ่นต้องแข่งขันกันเองเพื่อทำงานในบริเวณชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ นอกจากนี้คนต่างถิ่นก็อพยพเข้ามาทำงานในชุมชนที่มีงานรองรับด้วยเหตุนี้การอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนจึงเปลี่ยนไปจากเดิม กล่าวคือมีการเรียนรู้ศึกษา และแลกเปลี่ยนแนวความคิด ความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมกันมากขึ้น แต่หากว่าชุมชนไม่มีกระบวนการจัดการระเบียบในการอยู่ร่วมกันของคน ชุมชน วัฒนธรรมของชุมชนที่มีอยู่เดิมอาจสูญหายไปในช่วงเวลาอันสั้น

ชุมชนในเขตพื้นที่แขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยชุมชนย่อย

ทั้งหมด 20 ชุมชน มีการอพยพย้ายที่อยู่ของคนต่างถิ่น และแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ จึงก่อให้เกิดปัญหาในการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนซึ่งปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นในชุมชนเขตพื้นที่แขวงนครพิงค์ คือ 1) การไม่เห็นความสำคัญของการใช้พื้นที่สาธารณะอย่างมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม เช่น การจอดยานพาหนะในที่ห้ามจอด การทิ้งขยะและสิ่งปฏิกูลในที่สาธารณะ ฯลฯ และ 2) วัฒนธรรมดั้งเดิมถูกกลืนเนื่องจากการย้ายเข้ามาอยู่ของแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัญหาดังกล่าวทำให้คนในชุมชนรู้สึกไม่ปลอดภัย เกิดความขัดแย้ง และสร้างความไม่เป็นระเบียบในการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนการจัดระเบียบชุมชน เป็นกระบวนการและวิธีการที่ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงกลไก

ในการจัดระเบียบชุมชน เป็นการดำเนินงาน และกระบวนการให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อให้ชุมชนสร้างมีคุ่มกัน โดยต้องอยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้คนในชุมชน เช่น บุคคลกับบุคคล บุคคลกับกลุ่ม กลุ่มกับกลุ่ม จากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคคลและกลุ่มของชุมชน ที่การรวมพลังหรือพัฒนาศักยภาพของชุมชน และนำมาใช้ในการพัฒนา เพื่อนำไปสู่ความเป็นระเบียบในชุมชนและความเข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับจากองค์กร หน่วยงาน บุคคลภายนอก (โสมาภา หาญวณิชานนท์, 2554) ซึ่งในการจัดระเบียบชุมชนที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation) เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน ทั้งนี้ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ที่มุ่งเน้นคนเป็นสำคัญมากกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้พยายามเปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาจากระดับบนลงล่าง มาเป็นจากระดับล่างขึ้นบน แนวทางจากระดับล่างขึ้นบนนี้ เกี่ยวข้องอย่างยิ่งกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดหายในกระบวนการพัฒนา (สุธี วรประดิษฐ์, 2555)

การพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาปลูกจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของ ทั้งโครงการงานต่าง ๆ รวมทั้งนโยบาย และแนวทางในการแก้ปัญหา ซึ่งกองวิชาการและแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน (2551) ได้กล่าวถึง

กระบวนการมีส่วนร่วมว่าเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาในทุกระดับเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การติดตามประเมินผลในกิจกรรม/โครงการของชุมชน เป็นการสร้าง/ปลูกฝังจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของกิจกรรม/โครงการนั้น

จากปัญหาและแนวคิดที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการรักษาวัฒนธรรมของชุมชน และการสร้างระเบียบชุมชนที่อาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนซึ่งผลที่ได้จะเป็นการยกระดับคุณภาพการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือของคนในชุมชนในการสร้างระเบียบชุมชนทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมของชุมชนในเขตพื้นที่แขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในกระบวนการการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการสร้างระเบียบชุมชนในเขตพื้นที่แขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร ชุมชนในเขตพื้นที่แขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 20 ชุมชน ซึ่งมีประชากรทั้งหมด 20,393 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากผู้ที่อาศัยในชุมชนแขวงนครพิงค์ ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 535 คน โดยใช้สูตรของ Yamane (1973, อ้างถึงใน สมชาย วรภิเกษมสกุล, 2554) ที่ค่าความคาดเคลื่อน 0.5 ซึ่ง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สามารถใช้ได้คือมากกว่า 394 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยอาสาสมัคร (Volunteer Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมของชุมชน และศึกษาความพึงพอใจต่อกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการสร้างระเบียบชุมชนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีประเด็นข้อมูลดังนี้คือ เพศ กลุ่มอาชีพ ระดับการศึกษารายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในแขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมของชุมชน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการดำเนินการจัดระเบียบชุมชน

ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งประเด็น

คำถามในแบบสอบถามปรับมาจาก โสมาภา หาญวณิชานนท์ (2554)

2. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เรียบร้อยก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจแบบสอบถามและวิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach, 1984) ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.81

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ทั้งหมด 550 ฉบับ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งแบบสอบถามที่สามารถใช้ได้มีจำนวน 535 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.27 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ หาค่าความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

1. ในการศึกษาปัจจัยทางสังคมที่มีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมของชุมชน ผู้มีความคิดเห็นว่าคุณในชุมชน ยึดความเชื่อตามหลักศาสนา และกฎแห่งกรรมในการดำเนินชีวิต คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ ต้องการปลูกฝังเด็กและเยาวชนในกรอบจารีต คิดเป็นร้อยละ 20 ในการเฝ้าระวังสอดส่องดูแลความปลอดภัยในชุมชนมีการประสานความร่วมมือกับเครือข่าย คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมาคือ มีการกำหนดมาตรการในการป้องกันการก่อความไม่สงบอย่างไม่เป็นทางการ คิดเป็นร้อยละ 33.3 ชุมชนได้มีการประชุมประจำเดือนที่ช่วยส่งเสริมมาตรการกลไกในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ มีการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ คิดเป็นร้อยละ 20

2. กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการสร้างระเบียบชุมชน กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการดำเนินการจัดระเบียบชุมชนเอื้ออาทรป่าต้นในระดับมากที่สุด ดังนี้ การสำรวจข้อมูลชุมชนก่อนการดำเนินการโครงการ คิดเป็นร้อยละ 82.25 การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม 90.1 การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระเบียบชุมชน คิดเป็นร้อยละ 87.2 การวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของปัญหา คิดเป็นร้อยละ 84.76 ให้ชุมชนร่วมสำรวจข้อมูลชุมชนก่อนการดำเนินการโครงการ คิดเป็นร้อยละ 82.62 วางแผนการดำเนินการโดยมีชุมชนร่วมให้ข้อคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 81.12 ชุมชนร่วมกำหนดประเด็นในการจัดระเบียบชุมชน คิดเป็นร้อยละ 87.48

และมีการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน คิดเป็นร้อยละ 84.67

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่า การที่คนในชุมชนมีความเชื่อทางด้านศาสนาและกฎแห่งกรรมในการดำเนินชีวิตเป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญที่มีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมของชุมชน และชุมชนมีการสร้างข้อตกลงและกลไกในการควบคุม และจัดระเบียบชุมชน เพื่อการอยู่ร่วมกัน

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจในกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการสร้างระเบียบชุมชน ของชุมชนในแขวงนครพิงค์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในการดำเนินการจัดระเบียบชุมชน แขวงนครพิงค์ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับ ดังนี้

- 1) การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างระเบียบชุมชน
- 2) การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระเบียบชุมชน และ
- 3) ชุมชนร่วมกำหนดประเด็นในการจัดระเบียบชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางสังคมที่มีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมของชุมชน พบว่าการสร้างข้อตกลงและการจัดระเบียบชุมชน โดยยึดตามหลักความเชื่อทางศาสนา และกฎแห่งกรรมในการดำเนินชีวิต มีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งได้สร้างข้อตกลงและกลไกในการควบคุม และจัดระเบียบชุมชน โดยมีรูปแบบมาตรการและการเสริมสร้างการจัดระเบียบ และการควบคุมการเป็นระเบียบใน

ชุมชน เพื่อคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน เช่น การที่สมาชิกมีส่วนร่วมในงานบุญงานประเพณี และงานสำคัญต่าง ๆ นอกจากนี้ในด้านทัศนคติต่อการดำเนินชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรม ประเพณี พบว่าสมาชิกในชุมชนมีการยึดความเชื่อตามหลักศาสนาและกฎแห่งกรรมในการดำเนินชีวิต โดยมีความต้องการในการปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนในชุมชนวางตนอยู่ในกรอบจารีต มีคุณธรรมและศีลธรรมในการประพฤติปฏิบัติตน และการแต่งกายควรเน้นความสุภาพเรียบร้อย ไม่ขัดต่อวิถีชีวิตทั่วไป

กระบวนการปลูกฝังบรรทัดฐานของกลุ่มให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของสังคม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ด้วยดี ฉะนั้นการขัดเกลาทางสังคมจึงเป็นวิธีการถ่ายทอดวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลใจ ถาวรวงศ์ ต้นเจริญ และ จันทรีลี มาพุท (2552) ที่พบว่ากระบวนการขัดเกลาทางสังคมจากชุมชนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนบ้านและเยาวชน มีการสังสรรค์พูดคุยกันจนคุ้นเคยและเป็นกันเอง ร่วมรับรู้สุขทุกข์และร่วมแก้ปัญหา และด้วยการรู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี ชุมชนจึงมีส่วนช่วยในการสั่งสอนอบรมเยาวชน อีกทั้งสนับสนุนส่งเสริมการทำความดีของคนในชุมชนและเยาวชนคือ ส่งเสริมคนขยันทำมาหากินและส่งเสริมการเป็นคนดี คนเก่งของเยาวชนด้วย นอกจากนี้ลักษณะวิถีชีวิตของเพื่อนบ้านชอบเข้าวัดทำบุญจึงเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนในการซึมซับและสืบทอดวิถีชีวิตด้านคุณธรรมจริยธรรม

2. ความพึงพอใจในกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการสร้างระเบียบชุมชน ของชุมชนในแขวงนครพิงค์มีความพึงพอใจในกระบวนการดำเนินการจัดระเบียบชุมชนมากที่สุด 3 หัวข้อดังนี้

2.1 การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างระเบียบชุมชน กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเงื่อนไขแห่งความสำเร็จ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตั้งแต่ต้นมีประโยชน์ช่วยให้ประชาชนมีทางเลือกหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาของชุมชนที่เหมาะสมมากขึ้น (อรทัย ก๊กผล, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริพน โพธิอาภา, เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์ และจำเริญ อุณแก้ว (2561) ที่ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเตียล อำเภอสระอาก จังหวัดกันดาล ราชอาณาจักรกัมพูชา พบว่า การที่คนในชุมชนมีโอกาสในการเข้าร่วมประชุมเสนอความคิดเห็นพิจารณาวางแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือชุมชนร่วมตัดสินใจในการกำหนดแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน โดยความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเหล่านั้นได้รับการยอมรับเป็นสาเหตุที่ทำให้ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ประชาชนมีการร่วมมือร่วมใจในการระบุปัญหาความต้องการ การวางแผน และการตัดสินใจดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาที่ตนประสบอยู่ และร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมนั้นให้ลุล่วงไปเพื่อประโยชน์ของชุมชน นอกจากนั้น การมีส่วนร่วมยังช่วยสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและความเป็น

เจ้าของให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน ทำให้การดำเนินการจัดการความรู้ร่วมกับชุมชนในการค้นหาดำเนินไปสู่หนทางแก้ไขปัญหาค้นพบ (นำชัย ทนุผล และสุนิลา ทนุผล, ม.ป.ป)

2.2 การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระเบียบชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรี กุณทิทอง (2551) ศึกษาเรื่องความร่วมมือของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ผลการศึกษาพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการรับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้การมีโครงสร้างพื้นฐานสาธารณะและช่องทางสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่มีความหลากหลาย เพื่อให้สมาชิกในชุมชนมีโอกาสสื่อสารพูดคุยถึงปัญหาร่วมกันจะเป็นการพัฒนาให้ชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน (ณรัชชอร์ ศรีทอง, 2558)

2.3 ชุมชนร่วมกำหนดประเด็นในการจัดระเบียบชุมชนซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำระเบียบชุมชนที่มีลักษณะการมีส่วนร่วมผ่านประชาคมหมู่บ้านเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น ค้นหาปัญหา จัดลำดับความต้องการของหมู่บ้านและตำบล พร้อมกับร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาทำให้เกิดความยั่งยืน และประสบความสำเร็จสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด สอดคล้องกับ อรทัย ก๊กผล (2552) ที่กล่าวถึงการร่วมมือของชุมชนในการกำหนดประเด็นในการพัฒนาชุมชน ร่วมมือในการนำไปปฏิบัติการมีส่วนร่วม

ของประชาชน เมื่อประสบความสำเร็จจะทำให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ และยังช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น การมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มทุนทางสังคม และช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นสอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชนที่คนในชุมชนมาจากวัฒนธรรมหลากหลาย หากนำผลการวิจัยไปใช้ควรศึกษาชุมชนที่มีบริบทคล้ายคลึง

2. ผลงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลวิจัยเพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งการอ้างอิงผลการวิจัยควรดูความเหมาะสมเรื่องเนื้อหา และระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเป็นธรรมในชุมชน เพื่อนำมาสู่ความเป็นระเบียบให้เกิดขึ้นภายในชุมชนอย่างแท้จริง

2. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์จำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดระเบียบชุมชนในชุมชนที่มีบริบทต่างกัน เช่น ชุมชนที่มีคุณลักษณะของผู้นำที่แตกต่างกัน มีการรวมกลุ่มทางสังคมแตกต่างกัน

3. ควรมีการวิจัยและประเมินผลถึงประสิทธิภาพของการจัดระเบียบชุมชนต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง คุณภาพชีวิตประชาชน และสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

- กองวิชาการและแผนงานกรมการพัฒนาชุมชน. (2551). *แผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชน พ.ศ. 2551-2554*. กรุงเทพฯ: บริษัททำไทยเพรสจำกัด.
- นำชัย ทนุผล และสุนิลา ทนุผล. (ม.ป.ป). *การพัฒนาชุมชน หลักการและยุทธวิธี*. เชียงใหม่: สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ณรัชชอร์ ศรีทอง. (2558). *กระบวนการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ดลใจ ถาวรวงศ์ ดันเจริญ และจันทร์ชลี มาพุท. (2552). กระบวนการขัดเกลาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนต้นแบบ จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม*, 5(1-2), 21-34.
- พัชร กุณทิทอง. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาล เมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต).
- สมชาย วรภิเกษมสกุล. (2554). *สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สุทธิ วรประดิษฐ์. (2555). *การมีส่วนร่วมของชุมชน*. สืบค้นจาก http://52011310474.blogspot.com/2012/04/blog-post_30.html
- โสมภา หาญนิชนันท์. (2554). *การจัดระเบียบชุมชนและการเปลี่ยนแปลง: ศึกษากรณี ชุมชนบางไทร จังหวัดสมุทรสงคราม*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์).
- ศิริพน โพธิอาภา, เอกพงษ์ วงศ์คำจันทร์ และจำเริญ อุ่นแก้ว. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตำบลสวายปรอเดียล อำเภอสะอาง จังหวัดกันดาล ราชอาณาจักรกัมพูชา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 12(3), 89-98.
- อรทัย กักพล. (2552). *คู่มือ คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.
- Conbach, L. J. (1984). *Essential of Psychology and Education*. New York: Mc-Graw Hill.

